
Prázdninové dobrodružství: studenti míří za polární kruh

Prázdninové dobrodružství: studenti Přírodovědecké fakulty míří za severní polární kruh

26. 6. 2012; autor: Helena Stinglová; rubrika: Studenti

Většina studentů 1. července zabalí batoh a zamíří někam na jih za sluncem a zábavou. Pětici začínajících vědců z Přírodovědecké fakulty UK však čeká výjimečná výprava. V průběhu července a srpna vyjede na expedici na souostroví Svalbard, daleko za severním polárním kruhem, aby zkoumala arktickou přírodu.

Právě prázdninové měsíce jsou ideálním obdobím pro výjezd na Svalbard, protože na souostroví, které je u nás známé spíše pod názvem Špicberky, je nejmírnější počasí. Teploty se tam ve dne pohybují lehce nad bodem mrazu. I přesto si však studenti budou muset dát pozor na nevyzpytatelné počasí a především na nebezpečné lední medvědy.

Na základně v zátocce Petuniabukta, která je jednou z nejseverněji položených vědeckých stanic, se mladí badatelé vystřídají v několika turnusech podle své specializace. Na výpravu vyjedou se svými kolegy z ostatních tuzemských vysokých škol. První studenti odlétají na sever už v neděli 1. července. Všechny týmy tam stráví čtrnáct dní.

S prvním turnusem zaměřeným na obory zoologie, parazitologie, ornitologie, botanika a fyziologie rostlin vyjede také doktorand anatomie a fyziologie rostlin Mgr. Stanislav Vosolsobě. Stejně jako pro kolegy z Přírodovědecké fakulty, kteří míří na Svalbard, to bude jeho první výprava do Petuniabukty. „Chci zkoumat opylování rostlin. Na Svalbardu je krátké léto, ani v létě tam nejdou teploty nad deset stupňů, a tak je tam nedostatek hmyzu. Uvažuje se proto o tom, že řada květin nevyužívá rozmnožování opylováním. Na druhou stranu tam ale rostou druhy, které opylování pro rozmnožování nutně potřebují. Dosud tak není jasné, jak to probíhá a jak často jsou rostliny hmyzem opylované,“ nastínil Stanislav Vosolsobě cíl svého výzkumu.

V termínu od 17. července na Svalbardu následuje turnus zaměřený na obory geologie, geomorfologie, glaciologie a klimatologie. V tomto turnusu budou Univerzitu Karlovu reprezentovat dokonce tři studenti – doktorand fyzické geografie a geoekologie Mgr. Peter Mida a studenti magisterského oboru fyzické geografie a geoekologie Ing. Jiří Lehejček a Bc. Petra Polická.

Magistr Peter Mida obvykle v letních měsících bádá v oblasti Vysokých Tater, kde se snaží zjistit průběh zalednění pohoří. Letos si před Tatrami ale „odskočí“ za polární kruh. „Na Svalbardu se budeme zabývat abiotickou složkou přírody a celkovým geomorfologickým rázem Svalbardu, pro který je typický reliéf čerstvě modelovaný ledovcem. V souvislosti s tím, jak ledovce světa ustupují, odkrývají se nové, velmi mladé části reliéfu neporušené dalšími následnými procesy. Pro nás je velmi dobré studovat to v takto čerstvé podobě,“ těší se student.

S Peterem Midou bude v týmu spolupracovat také Ing. Jiří Lehejček, který načerpal první zkušenosti s oblastmi, jež alespoň vzdáleně připomínají ty polární, na Islandu při svém studijním pobytu. „Na Svalbardu budu podobně jako Peter součástí geologické a geomorfologické skupiny. Náš tým bude mít za úkol několik věcí. Jednou z nich je na základě současných tvarů reliéfu v prostředí před ledovcem rekonstruovat procesy, které vedly ke vzniku akumulačních tvarů. Budeme zaměřovat rychlost pohybu ledovce. Budeme také měřit pravděpodobně úbytek, ale možná i příbytek ledovcové hmoty pomocí ablačních tyčí,“ vysvětlil.

Až s posledním turnusem (1. až 16. srpna) zaměřeným na obory algologie, mikrobiologie, hydrologie a limnologie se na Svalbard podívá také studentka magisterského oboru fyzická geografie a geoekologie Bc. Iveta Kodádková, která se věnuje hydrologii. „Na Svalbardu se budu zabývat monitoringem a následným vyhodnocováním překládání koryt toků vytékajících z ledovce. Ráda bych si tam rozšířila dovednosti práce v terénu a získala zkušenosti s výzkumem v extrémních podmínkách. Také bych se ráda seznámila s místní periglaciální krajinou, kterou v České republice těžko uvidím. Očekávám, že získám nové znalosti i z jiných oborů, protože na terénní části budu spolu s ostatními hydrology

Tým geomorfologů podpoří také Bc. Petra Polická, jejíž skupina se bude zabývat klimatickými podmínkami Svalbardu. „Čeká nás pozorování meteorologických prvků v zátocě Petuniabukta – oblačnosti, stavu a vývoje počasí a denních úhrnů srážek. Náš tým by měl vytvořit vlastní atlas arktických oblaků a optických jevů. Měli bychom také instalovat čidla pro měření rychlosti a směru větru a vyhodnocení v závislosti na synoptické situaci,“ vyjmenovala studentka Petra Polická úkoly svého týmu.

a limnology se skupinou mikrobiologů a algologů,“ těší se Iveta Kodádková.

Vedle pěti studentů Přírodovědecké fakulty UK na Svalbard míří dalších jednadvacet jejich kolegů z ostatních tuzemských vysokých škol. Všichni účastníci expedice by měli výsledky svého bádání představit na podzim na speciální polárnické konferenci.

Studenti Přírodovědecké fakulty míří za oba polární kruhy